

1.1 තත්ත්වගණනය කළ මතය

2019 දෙසැම්බර් 31 දිනට මූල්‍ය තත්ත්ව ප්‍රකාශනය සහ එදිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා වූ විස්තීර්ණ ආදායම් ප්‍රකාශනය, හිමිකම් වෙනස්වීමේ ප්‍රකාශනය සහ මුදල් ප්‍රවාහ ප්‍රකාශනය හා වැදගත් ගිණුම්කරණ ප්‍රතිපත්තිවලින් සමන්විත 2019 දෙසැම්බර් 31 දිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා වූ සේවා නියුක්තයන්ගේ භාර අරමුදල් මණ්ඩලයේ ("මණ්ඩලය") මූල්‍ය ප්‍රකාශන සහ මණ්ඩලයේ හා එහි පරිපාලිතයෙහි ("සමූහය") ඒකාබද්ධ මූල්‍ය ප්‍රකාශන ශ්‍රී ලංකා ප්‍රජාතාන්ත්‍රික සමාජවාදී ජනරජයේ ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාවේ 154(1) ව්‍යවස්ථාව සමඟ සංයෝජිතව කියවිය යුතු 2018 අංක 19 දරන ජාතික විගණන පනතේ සහ 1971 අංක 38 දරන මුදල් පනතේ විධිවිධාන ප්‍රකාර මාගේ විධානය යටතේ විගණනය කරන ලදී. පාර්ලිමේන්තුව වෙත ඉදිරිපත් කළ යුතු යැයි මා අදහස් කරන මාගේ අදහස් දැක්වීම් හා නිරීක්ෂණයන් මෙම වාර්තාවේ දැක්වේ.

මෙම වාර්තාවේ 1.5 ඡේදයේ දක්වා ඇති කරුණුවලින් වන බලපෑම හැර, මණ්ඩලයේ හා සමූහයේ 2019 දෙසැම්බර් 31 දිනට මූල්‍ය තත්ත්වය සහ එදිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා එහි මූල්‍ය කාර්යසාධනය හා මුදල් ප්‍රවාහ සත්‍ය හා සාධාරණ ලෙස දැක්වෙන අයුරින් ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිතීන්ට අනුකූලව මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කර ඇති බව මා දරන්නා වූ මතය වේ.

1.2 තත්ත්වගණනය කළ මතය සඳහා පදනම

මෙම වාර්තාවේ 1.5 ඡේදයේ දක්වා ඇති කරුණු මත පදනම්ව මාගේ මතය තත්ත්වගණනය කරනු ලැබේ.

ශ්‍රී ලංකා විගණන ප්‍රමිතීන්ට (ශ්‍රී.ලං.වි.ප්‍ර.) අනුකූලව මා විගණනය සිදු කරන ලදී. මෙම විගණන ප්‍රමිතියටතේ වූ මාගේ වගකීම, මෙම වාර්තාවේ මූල්‍ය ප්‍රකාශන විගණනය සම්බන්ධයෙන් විගණකගේ වගකීම යන කොටසේ තවදුරටත් විස්තර කර ඇත. මාගේ තත්ත්වගණනය කළ මතය සඳහා පදනමක් සැපයීම උදෙසා මා විසින් ලබාගෙන ඇති විගණන සාක්ෂි ප්‍රමාණවත් සහ උචිත බව මාගේ විශ්වාසයයි.

1.3 මූල්‍ය ප්‍රකාශන සම්බන්ධයෙන් කළමනාකරණයේ සහ ඊට සම්බන්ධ පාර්ශවයන්ගේ වගකීම්

මෙම මූල්‍ය ප්‍රකාශන ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිතීන්ට අනුකූලව පිළියෙල කිරීම හා සාධාරණ ලෙස ඉදිරිපත් කිරීම සහ වංචා හෝ වැරදි හේතුවෙන් ඇතිවිය හැකි ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන්ගෙන් තොරව මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීමට හැකිවනු පිණිස අවශ්‍ය වන අභ්‍යන්තර පාලනයන් තීරණය කිරීම කළමනාකරණයේ වගකීම වේ.

මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීමේදී, මණ්ඩලය අඛණ්ඩව පවත්වාගෙන යාමේ හැකියාව තීරණය කිරීම කළමනාකරණයේ වගකීමක් වන අතර, කළමනාකාරීත්වය මණ්ඩලය ඇවර කිරීමට අදහස් කරන්නේ නම් හෝ වෙනත් විකල්පයක් නොමැති විටදී මෙහෙයුම් නැවැත්වීමට කටයුතු කරන්නේ නම් හැර අඛණ්ඩ පැවැත්මේ පදනම මත ගිණුම් තැබීම හා මණ්ඩලයේ අඛණ්ඩ පැවැත්මට අදාළ කරුණු අනාවරණය කිරීමද කළමනාකරණයේ වගකීමකි.

මණ්ඩලයේ මූල්‍ය වාර්තාකරණ ක්‍රියාවලිය සම්බන්ධ වගකීම, සම්බන්ධ පාර්ශවයන් විසින් දරනු ලබයි.

2018 අංක 19 දරන ජාතික විගණන පනතේ 16(1) උප වගන්තිය ප්‍රකාරව, මණ්ඩලයේ වාර්ෂික සහ කාලීන මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීමට හැකිවන පරිදි ස්වකීය ආදායම්, වියදම්, වත්කම් හා බැරකම් පිළිබඳ තිසි පරිදි පොත්පත් හා වාර්තා පවත්වාගෙන යාම අවශ්‍ය කෙරේ.

1.4 විගණන විෂයපථය (මූල්‍ය ප්‍රකාශන විගණනය සම්බන්ධයෙන් විගණකගේ වගකීම)

සමස්තයක් ලෙස මූල්‍ය ප්‍රකාශන, වංචා සහ වැරදි නිසා ඇතිවන ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන්ගෙන් තොර බවට සාධාරණ තහවුරුවක් ලබාදීම සහ මාගේ මතය ඇතුළත් විගණකගේ වාර්තාව නිකුත් කිරීම මාගේ අරමුණ වේ. සාධාරණ සහතික වීම උසස් මට්ටමේ සහතිකවීමක් වන නමුත්, ශ්‍රී ලංකා විගණන ප්‍රමිති ප්‍රකාරව විගණනය සිදු කිරීමේදී එය සෑම විටම ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන් අනාවරණය කරගන්නා බවට වන තහවුරු කිරීමක් නොවනු ඇත. වංචා සහ වැරදි තනි හෝ සාමූහික ලෙස බලපෑම නිසා ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන් ඇතිවිය හැකි අතර, මෙම මූල්‍ය ප්‍රකාශන පදනම් කරගනිමින් පරිශීලකයන් විසින් ගනු ලබන ආර්ථික තීරණ කෙරෙහි බලපෑමක් විය හැකි බව අපේක්ෂා කෙරේ.

මා විසින් වෘත්තීය විනිශ්චය සහ වෘත්තීය සැකමුසුබවින් යුතුව ශ්‍රී ලංකා විගණන ප්‍රමිති ප්‍රකාරව විගණනය කරන ලදී. තවද,

- වංචා හෝ වැරදි හේතුවෙන් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල ඇතිවිය හැකි ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන්ගේ අවදානම් හඳුනාගැනීමේදී හා තක්සේරු කිරීමේදී අවස්ථාවෝචිතව උචිත විගණන පටිපාටි සැලසුම් කිරීමෙන් වංචා හෝ වැරදි හේතුවෙන් ඇතිවන්නාවූ අවදානම් මහඟරවා ගැනීමට, ප්‍රමාණවත් සහ සුදුසු විගණන සාක්ෂි ලබාගැනීම මාගේ මතයට පදනම් වේ. වරදක් නිසා සිදුවන බලපෑමට වඩා වංචාවක් හේතුවෙන් සිදුකරන ලද ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයක් හඳුනා නොගැනීම මගින් සිදුවන්නාවූ බලපෑම ප්‍රබල වන අතර, දුස්ස්‍රෝධනය, ව්‍යාජ ලේඛන සැකසීම, වේතනාන්විත මහඟරීම් හෝ අභ්‍යන්තර පාලනයන් මහඟරීම් වංචාවක් ඇතිවීමට හේතුවේ.
- අවස්ථාවෝචිතව උචිත විගණන පටිපාටි සැලසුම් කිරීම පිණිස මණ්ඩලයේ අභ්‍යන්තර පාලනය සම්බන්ධයෙන් අවබෝධයක් ලබා ගන්නා ලද නමුත්, අභ්‍යන්තර පාලනයේ සඵලදායීත්වය පිළිබඳ මතයක් ප්‍රකාශ කිරීමට අදහස් නොකරයි.
- කළමනාකරණය විසින් අනුගමනය කරන ලද ගිණුම්කරණ ප්‍රතිපත්තිවල උචිතභාවය සහ යොදා ගන්නා ලද ගිණුම්කරණ ඇස්තමේන්තුවල හා සම්බන්ධිත හෙළිදරව් කිරීම්වල සාධාරණත්වය ඇගයීම.
- සිද්ධීන් හෝ තත්ත්වයන් හේතුවෙන් මණ්ඩලයේ අඛණ්ඩ පැවැත්ම පිළිබඳ ප්‍රමාණාත්මක අවිනිශ්චිතතාවයක් තිබේද යන්න සම්බන්ධයෙන් ලබාගත් විගණන සාක්ෂි මත පදනම්ව ගිණුම්කරණය සඳහා ආයතනයේ අඛණ්ඩ පැවැත්ම පිළිබඳ පදනම යොදා ගැනීමේ අදාළත්වය තීරණය කරන ලදී. ප්‍රමාණවත් අවිනිශ්චිතතාවයක් ඇති බවට මා නිගමනය කරන්නේ නම් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල ඒ සම්බන්ධයෙන් වූ හෙළිදරව්කිරීම්වලට මාගේ විගණන වාර්තාවේ අවධානය යොමු කළ යුතු අතර, එම හෙළිදරව් කිරීම් ප්‍රමාණවත් නොවන්නේ නම් මාගේ මතය විකරණය කළ යුතු වේ. මාගේ නිගමනයන් විගණකගේ වාර්තාවේ දිනය දක්වා ලබා ගන්නා ලද විගණන සාක්ෂි මත පදනම් වේ. කෙසේ වුවද, අනාගත සිද්ධීන් හෝ තත්ත්වයන් මත අඛණ්ඩ පැවැත්ම අවසන් විය හැකිය.
- හෙළිදරව් කිරීම් ඇතුළත් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල ව්‍යුහය සහ අන්තර්ගතය සඳහා පාදක වූ ගනුදෙනු හා සිද්ධීන් උචිත හා සාධාරණ අයුරින් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල ඇතුළත් බව ඇගයීම.

හැකිතාක් දුරට හා අවශ්‍ය ඕනෑම විටෙක පහත සඳහන් දෑ පරීක්ෂා කිරීම සඳහා විගණන විෂය පථයද පුළුල් කර ඇත.

- තොරතුරු ඉදිරිපත් කිරීම සම්බන්ධයෙන් බලන කළ මණ්ඩලයේකාර්යයන් අඛණ්ඩව ඇගයීමට හැකිවන පරිදි එහි සංවිධානය, පද්ධති, පරිපාටි, පොත්පත්, වාර්තා හා වෙනත් ලියකියවිලි විධිමත්ව හා ප්‍රමාණාත්මකව සැලසුම් කර තිබේද යන බව සහ එකී පද්ධති, පරිපාටි, පොත්පත්, වාර්තා හා වෙනත් ලියකියවිලි ඵලදායී ලෙස පවත්වාගෙන යනු ලැබේ ද යන බව;
- යම් අදාළ ලිඛිත නීතියකට හෝ මණ්ඩලයේ පාලක මණ්ඩලය විසින් නිකුත් කරන ලද වෙනත් පොදු හෝ විශේෂ විධානයකට අනුකූලව, මණ්ඩලය ක්‍රියාකර ඇති බව,
- සිය බලතල, කර්තව්‍ය සහ කාර්යයන්ට අනුකූලව කටයුතු කර ඇති බව,
- සම්පත් සකසුරුවම් ලෙස, කාර්යක්ෂම ලෙස සහ ඵලදායී ලෙස කාලසීමාවන් තුළ සහ අදාළ නීතිරීතිවලට අනුකූලව ප්‍රසම්පාදනය කර භාවිතා කර ඇති බව,

1.5 මූල්‍ය ප්‍රකාශන

1.5.1 ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිතිවලට අනුකූල නොවීම

අදාළ ප්‍රමිතියට යොමුව සහිතව අනුකූල නොවීම	කළමනාකාරිත්වයේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
(අ) ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිත අංක 08 හි 42 වන වගන්තිය ප්‍රකාරව ඉකුත් වර්ෂවල වැරදි නිවැරදි කිරීමේ දී මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල සංසන්දනාත්මක අගයන් නිවැරදි කරමින් සිදුකළ යුතු වුවද ඊට පටහැනිව රු.262,450,000 ක් වූ පෙර වර්ෂවල ගැලපීම් සමාලෝචිත වර්ෂයේ ආරම්භක රඳවාගත් ලාභයට ගලපා තිබුණි.	සියළුම ගැලපීම් හඳුනාගෙන ස්කන්ධ වෙනස්වීමේ ප්‍රකාශනයේ ඉදිරියට ගෙනයනු ලැබූ ලාභයෙන් අඩුකර පෙන්වීමට කටයුතු කර ඇත.	ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිත ප්‍රකාරව පෙර වර්ෂවල වැරදි නිවැරදි කිරීමට කටයුතු කළ යුතුය.
(ආ) ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිත අංක 08 හි 49 වන වගන්තිය ප්‍රකාරව, ඉකුත් කාලපරිච්ඡේදවල වැරදි නිවැරදි කිරීමේ දී වරදේ ස්වාභාවය, නිවැරදිකරණ ප්‍රමාණය, නිවැරදි කිරීම් බලපානු ලබන අයිතමයන් පිළිබඳ තොරතුරු මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල	ඉදිරියේදී හෙලිදරව් කිරීමට කටයුතු කරනු ලැබේ.	ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිත ප්‍රකාරව මූල්‍ය වත්කම් සම්බන්ධයෙන් හෙලිදරව් කිරීම් සිදු කළ යුතුය.

හෙලිදරව් කළ යුතු වුවද, ක්‍රමක්ෂය කළ පිරිවැය මත තබා ගන්නා මූල්‍යවත්කම් (Financial Assets at Amortized cost) යටතේ දක්වා තිබූ රු.12,044,755,000 ක් වූ වත්කම් කාණ්ඩ 4 ක් සම්බන්ධයෙන් සිදුකර තිබූ පෙර වර්ෂ ගැලපීම් පිළිබඳ තොරතුරු මූල්‍යප්‍රකාශනවල හෙලිදරව් කර නොතිබුණි.

(ඇ) ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිත අංක 12 හි 88 වන ඡේදය අනුව බදු අධිකාරීන් සමඟ නිරාකරණය කර නොගත් ආරවුල් මත පැන නගින අසම්භාව්‍ය වත්කම් හා අසම්භාව්‍ය බැරකම් පිළිබඳව මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල හෙලිදරව් කළ යුතුය. 2018/2019 තක්සේරු වර්ෂය සඳහා පිළියෙල කර තිබූ බදු වාර්තාව (Tax return) අනුව මණ්ඩලයට ලැබිය යුතු ආදායම් බදු ශේෂය (Tax Refund), සමාලෝචිත වර්ෂයේ මූල්‍ය ප්‍රකාශන අනුව ලැබිය යුතු ආදායම් බදු ශේෂයට වඩා රු.2,815,315,156 කින් වැඩි බව නිරීක්ෂණය විය. එහෙත් එම වෙනසට හේතු වී තිබූ කරුණු සම්බන්ධයෙන් දේශීය ආදායම් දෙපාර්තමේන්තුව සමඟ නොඑකඟතාවයන් පැවති අතර එම වෙනස්කම් සහ නොඑකඟතාවයන් පිළිබඳව මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල හෙලිදරව් කර නොතිබුණි.

2018/04/01 දිනට පෙර භාණ්ඩාගාර බැඳුම්කර ආයෝජනයන් වෙනුවෙන් නාමික බදු බැර සහ මණ්ඩලයේ සාමාජිකයන්හට වාර්ෂිකව බෙදාහරින 3% ක්වූ පොළී මුදල් ලැබිය යුතු බදු ශේෂයක් ලෙස ඉල්ලුම් කර ඇත. තවද ගිණුම් කටයුතු වෙනුවෙන් ස්ථාවර තැන්පත් හා ණයකර පොලී ආදායම මත රඳවා ගැනීමේ බදු, බදු වාර්තාවේ මුදල් පදනමින් ගලපන ලදී.එම ගැලපීම්, මෙම වෙනස් වීමට ප්‍රධාන වශයෙන් බලපාන ලදී.

දේශීය ආදායම් දෙපාර්තමේන්තුව සමඟ සාකච්ඡා මට්ටමේ පවතින කරුණු සම්බන්ධයෙන් ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිත ප්‍රකාරව කළ යුතු හෙලිදරව් කිරීම් සිදුකළ යුතුය.

(ඈ) ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිත අංක 18 හි 30 වන වගන්තිය අනුව මණ්ඩලයේ ලාභාංශ ආදායම හඳුනාගැනීමේ දී මණ්ඩලයට ලැබීමට ඇති අයිතිය තහවුරු වූ විට ආදායම ලෙස හඳුනාගත

ලාභාංශ හඳුනා ගැනීම සඳහා ප්‍රමාණවත් විස්තර නොතිබුණු හෙයින් මෙය මණ්ඩලයේ ලාභාංශ ආදායමක් ලෙස හඳුනා නොගත් අතර, ඒකාබද්ධ ගිණුම් හෙලිදරව් කිරීමේ දී විස්තීර්ණ ආදායම් ප්‍රකාශයේ හෙලිදරව් කිරීමට

ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිත ප්‍රකාරව ලාභාංශ ආදායම් හඳුනාගැනීමට කටයුතු කළ යුතුය.

යුතුය. එසේ වුවද මණ්ඩලයේ කටයුතු කර ඇත. පරිපාලිත සමාගම වන ලංකා සෝල්ට් ලිමිටඩ් සමාගම විසින් 2017 වර්ෂයට අදාළව 2019 වර්ෂයේ දී ප්‍රකාශ කර තිබුණු ලාභාංශ වලින් මණ්ඩලයට හිමි රු. 67,500,000 ක් වූ ලාභාංශ ආදායම මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල හඳුනාගැනීමට කටයුතු කර නොතිබුණි. ඒ හේතුවෙන් සමූහයේ මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල ගෙවිය යුතු ලාභාංශ ලෙස රු. 59,307,807 ක (රඳවා ගැනීමේ බදු අඩුකල පසු) වගකීමක් පෙන්වීමෙන් සමූහයේ මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල ආදායම්, වත්කම් හා වගකීම් නිවැරදිව නිරූපනය නොවන බව නිරීක්ෂණය විය.

1.5.2 ගිණුම්කරණ අඩුපාඩු

විගණන නිරීක්ෂණය	කළමනාකාරිත්වයේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
<p>(අ) 2019 දෙසැම්බර් 31 දිනට මණ්ඩලය විසින් සේවාදායක ආයතනවලින් 1981 සිට 2018 වර්ෂය දක්වා කාලපරිච්ඡේදය තුළදී සාමාජිකයන් 7,946 කගෙන් අයකරගෙන තිබූ එකතුව රු. 862,340,944 ක් වූ දායක මුදල් සේවා නියුක්තයන්ගේ භාර අරමුදල් පනතේ 16 වන වගන්තිය ප්‍රකාරව ඒ ඒ සාමාජිකයන්ගේ පෞද්ගලික ගිණුම්වලට බැර නොකර වෙනත් තාවකාලික ගිණුම්වල රඳවා තබාගෙන පැවතුණි. මේ හේතුවෙන් සාමාජිකයන්ට තම දායක මුදල් ආපසු ලබාගැනීමට නොහැකි වී තිබුණි.</p>	<p>සේවායෝජකයින් විසින් ගෙවා ඇති සාමාජික මුදල් බැර කිරීමට අවශ්‍ය සේවක විස්තර ලබා නොදීම, සේවක විස්තර අනුව එකතුව හා ගෙවන ලද දායක මුදල්වල එකතුව සමාන නොවීම, ආයතන කිහිපයක් සඳහා එක් වෙක්පතක් මගින් සාමාජික මුදල් ගෙවා ඇති විට එම මුදල් වෙන් වෙන්ව විභජනය කළ යුතු ආකාරය අපැහැදිලිවීම ආදී හේතු නිසා මෙම මුදල් සේවායෝජක ගිණුම්වලින් පුද්ගලික සාමාජික ගිණුම්වලට මාරු කිරීමට නොහැකි වී ඇත.</p>	<p>දායක මුදල් බැරවිය යුතු සාමාජිකයන් නිවැරදිව හා කඩිනමින් හඳුනාගත හැකි ආකාරයට සාමාජික මුදල් අයකිරීමේ ක්‍රමවේදය වැඩි දියුණු කර ගැනීම හා හඳුනා නොගත් සාමාජික මුදල් කඩිනමින් හඳුනාගැනීමට අවශ්‍ය කටයුතු සම්පාදනය කල යුතු වේ.</p>
<p>(ආ) 2019 වර්ෂයට අදාළ අයකර නොගත් රඳවා ගැනීමේ බදු</p>	<p>ස්ථාවර තැන්පත් හා ණයකර මත පොලී උපවිත පදනම මත ආදායමට හඳුනාගෙන බදු ගැලපීම</p>	<p>හඳුනානොගත් ශේෂයන් හඳුනාගෙන</p>

(Unclaimed WHT) ලෙස සිදුකරන නමුත් රඳවා ගැනීමේ බදු සහතික දේශීය කඩිනමින් නිරවුල් රු. 61,300,876 ක ආදායම් දෙපාර්තමේන්තුව වෙත මුදල් පදනමින් කිරීමට කටයුතු කළ හඳුනානොගත් බැර ශේෂයක් ලබාදෙන බැවින් මෙම ශේෂය හටගත් අතර මේ යුතුය. ශේෂ පත්‍රයේ වෙනත් වගකීම් පිළිබඳව එම දෙපාර්තමේන්තු සමඟ එකඟතාවයකට යටතේ දක්වා තිබුණ ද එම පත් වූ පසු අදාළ ගැලපීම් සිදු කරනු ලැබේ. ශේෂය සම්බන්ධයෙන් තහවුරු කිරීමේ ලේඛන විගණනයට ඉදිරිපත් නොවුණි.

(ඇ) 2018 වර්ෂයට අදාළව වැඩියෙන් ආදායමට ගෙන තිබූ 2019/2020 තක්සේරු වර්ෂයේ අවසාන බදු වාරිකය මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල අදාළ ගැලපීම් ප්‍රතිමිලදී ගැනීම් ගිවිසුම් මත පොලී රු. 164,000,000 ක් සමාලෝචිත වර්ෂයේ දී නිවැරදි කිරීමේ දී එම ආදායමට අදාළව සිදුකිරීමට කටයුතු කළ වැඩියෙන් පෙන්වන පෙර වර්ෂයේ ආදායම් බදු වියදම රු. 22,960,000 ක් ගැලපුම් යුතුය. කිරීමට කටයුතු කර නොතිබුණි.

1.6 නීති, රීති, රෙගුලාසි සහ කළමනාකරණ තීරණ ආදියට අනුකූල නොවීම

නීති, රීති, රෙගුලාසි ආදියට යොමුව	අනුකූල නොවීම	කළමනාකාරිත්වයේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
(අ) 1954 අංක 19 දරන සාප්පු හා කාර්යාල සේවක පනත	අතිකාල සඳහා ගෙවීම් කිරීමේ දී අතිකාල පැයකට සාමාන්‍ය පැයක වැටුප මෙන් එක හමාරක් ගෙවිය යුතු වුවද මණ්ඩලය විසින් අතිකාල පැයකට පැය එක හමාරක් සහ සෙනසුරාදා/ඉරිදා දිනවල අතිකාල පැය 8 ක් සම්පූර්ණ වීමත් සමඟ දිනක වැටුපක් ද එකතු කර අතිකාල ගෙවීම් කර තිබුණි. සමාලෝචිත වර්ෂයේ දී මණ්ඩලයේ අතිකාල පිරිවැය රු. 25,505,000 ක් වී තිබුණි. තවද පනත ප්‍රකාරව මණ්ඩලයේ නිලධාරීන් සතියකට දින පහමාරක් සේවය කළ යුතු වන අතර වාර්ෂික නිවාඩු දින 21 කට පමණක් ඉඩදී ඇති නමුත් ඊට පටහැනිව මණ්ඩලයේ	සේවකයින්ට වාර්ෂික නිවාඩු 42 ක ප්‍රමාණය කලක සිට ලබා දී ඇති අතර එය කර්මාන්තයේ පවතින පරිචය අනුව සිදුකර තිබේ. සාප්පු හා කාර්යාල සේවක පනත අනුව නිවාඩු දින 21 දක්වා අඩු කිරීම සම්බන්ධයෙන් ලංකා භාණ්ඩාගාරයේ සංගමයේ නිර්දේශය වන්නේ භුක්ති විඳි වරප්‍රසාදයක් අඩුකිරීමට යාමෙන් සේවකයන් තුළ කාර්මික ආරවුල් තත්ත්වයක් පැන නැගිය හැකි බවයි.	සාප්පු හා කාර්යාල සේවක පනත යටතේ ක්‍රියාත්මක වන ආයතනයක් ලෙස අතිකාල හා නිවාඩු සම්බන්ධයෙන් එම පනතේ විධිවිධාන ප්‍රකාරව කටයුතු කළ යුතු වේ.

නිලධාරීන්ට වාර්ෂික නිවාඩු 42 ක් ලබාගැනීමට හා සතියකට දින 5 ක් පමණක් සේවය කිරීමට ඉඩදී තිබුණි.

<p>(ආ) 2003 ජුනි 02 දිනැති අංක : පීඊඩී/12 දරන රාජ්‍ය ව්‍යාපාර වකුලේඛයේ 8.3.9 ඡේදය හා 9.4 ඡේදය</p>	<p>කැබිනට් මණ්ඩලයේ අනුමැතියකින් තොරව එක් ආයතනයක නිලධාරියෙකු ආමාන්‍යාංශයකට හෝ වෙනත් ආයතනයකට නිදහස් කළ නොහැකි අතර එසේ නිදහස් කරනු ලබන කාලසීමාවට කිසිදු වේතනයක් නොගෙවිය යුතුය. එසේ වුවද 1990 සිට 2019 දක්වා වූ කාලපරිච්ඡේදය තුළ ඊට පටහැනි ලෙස මණ්ඩලයේ නිලධාරීන් 14 දෙනෙකු පළාත් පාලන ආයතන ඇතුළු රජයේ ආයතනවලට වරින්වර නිදහස් කර තිබුණි. 2006 වර්ෂයේ සිට 2015 දක්වා කාලපරිච්ඡේදය තුළ එසේ නිදහස් කර සිටි නිලධාරීන් 13 දෙනෙකුගේ වැටුප් ඇතුළු දීමනා ගෙවීම් පිළිබඳව සිදුකරන ලද නියැදි පරීක්ෂාවේදී එම කාලපරිච්ඡේදය තුළ වැටුප් ලෙස රු. 22,678,727 ක් ද අතිකාල හා නිවාඩු දින වැටුප් ලෙස 148,799 ක් ද වශයෙන් එකතුව රු. 23,859,942 ක් මණ්ඩලයට අනාර්ථික වියදමක් වන ලෙස ගෙවා තිබූ බව නිරීක්ෂණය විය. එසේම එම නිදහස් කර සිටි කාලපරිච්ඡේදය තුළ නිලධාරීන්ට ප්‍රසාද දීමනා ද ගෙවා තිබූ අතර එසේ ගෙවන ලද ප්‍රසාද දීමනා පිළිබඳ තොරතුරු විගණනයට ඉදිරිපත් නොවුණි. තවද ඉහත කිසිදු ගෙවීමක් අදාළ ආයතනයන්ගෙන් ආපසු අයකර ගැනීමට ද කටයුතු කර නොතිබුණි.</p>	<p>2020 සිට ඉදිරියට කරන සේවයෙන් රාජ්‍ය ව්‍යාපාර නිදහස් කිරීම් රජයේ අනුමත වකුලේඛ විධිවිධාන ක්‍රමවේදයන් අනුගමනය කරමින් ප්‍රකාරව කටයුතු කළ සිදුකිරීමට බලාපොරොත්තු වේ. යුතු වේ.</p>
---	---	---

<p>(ඇ) 2015 ජූලි 10 දිනැති රාජ්‍ය මුදල් වකුලේඛ අංක : 2/2015 හි 04 (බී) ඡේදය හා 05 ඡේදය සහ 2015 මාර්තු 31 දිනැති ජාතික අයවැය වකුලේඛ අංක : 2/2015 හි 07 ඡේදය</p>	<p>ලියාපදිංචි කල දින සිට වසර 10 ක් ඉක්මවා නොමැති වාහන රාජ්‍ය මුදල් දෙපාර්තමේන්තුවේ සහ ප්‍රධාන ගණන් දීමේ නිලධාරියාගේ අනුමැතිය මත අපහරණය කල යුතු වුවද මිලදීගෙන අවු. 6 ක් සහ 7 ක් පමණක් ඉක්මවා තිබූ වාහන 2 ක් එවැනි අනුමැතියකින් තොරව අපහරණය කර තිබුණි. තවද, එබඳු වාහන අපහරණය කිරීම සඳහා සමීක්ෂණ මණ්ඩලයක් පත් කල යුතු වන්නේ ගණන් දීමේ නිලධාරියා හෝ ප්‍රධාන ගණන් දීමේ නිලධාරියා විසින් වුවද ඉහත කී වාහන 2 අපහරණය කිරීම සඳහා සමීක්ෂණ මණ්ඩලය පත් කිරීමේදී ඒ අනුව කටයුතු කර නොතිබුණි.</p>	<p>මණ්ඩලයේ සභාපතිට පවරා ඇති බලතල අනුව අපහරණය කිරීමේ සමීක්ෂණ මණ්ඩලය පත්කර ඇත.</p>	<p>වකුලේඛ විධිවිධාන ප්‍රකාරව වාහන අපහරණ කටයුතු සිදු කළ යුතු වේ.</p>
--	--	--	---

<p>(ඇ) භාණ්ඩාගාර නියෝජ්‍ය ලේකම්ගේ 2014 නොවැම්බර් 10 දිනැති අංක PE/IN/ETF/Gen දරන ලිපිය</p>	<p>රාජ්‍ය උකස් හා ආයෝජන බැංකුව සමග ඒකාබද්ධව ක්‍රියාත්මක කරන මණ්ඩලයේ කාර්ය මණ්ඩලයට නිවාස ණය ලබා දීමේ යෝජනා ක්‍රමය යටතේ සියයට 4.2 ක පොලී අනුපාතය යටතේ එම ණය ලබාදීමට මුදල් හා ක්‍රමසම්පාදන අමාත්‍යාංශයේ එකඟතාවය පල කර තිබුණ ද මණ්ඩලය විසින් සියයට 4 ක පොලී අනුපාතයක් යටතේ සේවකයන්ට නිවාස ණය ලබාදී තිබුණි.</p>	<p>රාජ්‍ය පරිපාලන වකුලේඛ 08/2005 ට අනුකූල වන අයුරින් මණ්ඩලය විසින් නිකුත් කරනු ලැබූ පරිපාලන හා මානව සම්පත් කොට්ඨාශ වකුලේඛ අංක 2005/21 මගින් වාර්ෂික පොලී අනුපාතය 4% දක්වා සංශෝධනය කර ඇත.</p>	<p>මුදල් හා ක්‍රම සම්පාදන අමාත්‍යාංශයේ එකඟතාවය අනුව නිවාස ණය සඳහා පොලී අයකළ යුතු වේ.</p>
--	--	--	--

1.7 මුදල් කළමනාකරණය

විගණන නිරීක්ෂණය	කළමනාකාරිත්වයේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
<p>රාජ්‍ය උකස් හා ආයෝජන බැංකුව සමග ඒකාබද්ධව ක්‍රියාත්මක කරන කාර්ය මණ්ඩලයට නිවාස ණය ලබාදීමේ යෝජනා ක්‍රමයේ ගිවිසුම අනුව (බැංකුව විසින් මණ්ඩලයට යොමු කර තිබූ 2006 මාර්තු 16 දිනැති ලිපියේ සංශෝධනයන් අනුව)</p>	<p>ඉදිරියේදී මාස 03 කට වරක් ප්‍රාග්ධන මුදල් ගෙන්වා ගැනීමට කටයුතු කරනු ලබන අතර, මේ පිළිබඳ රාජ්‍ය උකස් හා ආයෝජන බැංකුව දැනුවත් කිරීමට කටයුතු සිදුකර ඇත. මූලික තැන්පතු ගිණුමේ පොලිය මාසිකව සැසඳීමට</p>	<p>අරමුදල් සඳහා උපරිම ප්‍රතිලාභ ලැබෙන ආකාරයට කටයුතු කිරීම මණ්ඩලයේ වගකීම වේ.</p>

සේවකයින්ගෙන් ආපසු අයකර ගන්නා ණය වාරිකවල ප්‍රාග්ධන මුදල මාස 03 කට වරක් මණ්ඩලය වෙත ප්‍රේෂණය කලයුතු වේ. එසේ වුවද ඊට පටහැනිව බැංකුව විසින් මාසික ණය වාරිකවල ප්‍රාග්ධන මුදල වර්ෂය අවසානයේ දී ගිණුමේ ශේෂයට එකතු කර පෙන්වන බව විගණනයේදී නිරීක්ෂණය විය. ඒ හේතුවෙන් ණය වාරිකවල ප්‍රාග්ධන මුදල සඳහා අදාළ වර්ෂයේ දී මණ්ඩලයට කිසිදු පොලියක් හිමි නොවන බව ද එම මුදල් වෙනත් ආයෝජන මාර්ගයක යොදාගත නොහැකි වන බව ද නිරීක්ෂණය විය. ඒ අනුව 2013 වර්ෂයේ සිට 2019 දක්වා වූ වර්ෂ 7 තුළ මණ්ඩලයට ප්‍රමාණවත් ආදායමක් හිමි නොවූ ණය වාරිකවල ප්‍රාග්ධන මුදල් ප්‍රමාණයන් පිළිවෙලින් රු. 14,424,546, රු. 16,810,432, රු. 20,053,440, රු. 22,256,164, රු. 24,333,502, රු. 25,101,662 හා රු. 26,637,913 ක් වී තිබුණි. තවද උක්ත නිවාස ණය යෝජනා ක්‍රමය රාජ්‍ය උකස් හා ආයෝජන බැංකුව සමඟ 1990 වර්ෂයේදී පමණ ඇතිකරගත් ගිවිසුමක් මත ක්‍රියාත්මක කරන අතර වර්තමානයට ගැලපෙන ලෙස ගිවිසුම යාවත්කාලීන කර ගැනීමට කටයුතු කර නොතිබුණි. එසේම මූලික තැන්පතු ගිණුමේ ශේෂය මත ගිවිසුම ප්‍රකාරව බැංකුව විසින් පොලී ගෙවනු ලබන්නේ ද, පොලී ප්‍රතිශතයේ සිදුකරන සංශෝධනයන් පිළිබඳව මණ්ඩලය දැනුවත් කරනු ලබන්නේද සහ සෑම මාසයකම ප්‍රමාණවත් හා සාධාරණ පොලී ආදායමක් ලැබෙන්නේ ද යන කරුණු පිළිබඳව අවධානය යොමු කර නොතිබුණි.

ඉදිරියේදී කටයුතු කෙරේ. කඩිනමින් ගිවිසුම යාවත්කාලීන කිරීමට අපේක්ෂා කෙරේ.

2. මූල්‍ය සමාලෝචනය

2.1 මූල්‍ය ප්‍රතිඵල

සමාලෝචිත වර්ෂයේ සමූහයේ මෙහෙයුම් ප්‍රතිඵලය රු.මිලියන 15,836 ක් හා මණ්ඩලයේ මෙහෙයුම් ප්‍රතිඵලය රු.මිලියන 16,098 ක ලාභයක් වූ අතර ඊට අනුරූප ඉකුත් වර්ෂයේ සමූහයේ හා මණ්ඩලයේ ලාභ පිළිවෙලින් රු.මිලියන 14,848 ක් හා රු.මිලියන 14,851 ක් විය. ඒ අනුව සමූහයේ හා මණ්ඩලයේ මූල්‍ය ප්‍රතිඵලයෙහි පිළිවෙලින් රු.මිලියන 988 ක හා රු.මිලියන 1,247 ක වර්ධනයක් නිරීක්ෂණ විය.

3. මෙහෙයුම් සමාලෝචනය

3.1 කළමනාකරණ අකාර්යක්ෂමතා

විගණන නිරීක්ෂණය	කළමනාකාරිත්වයේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
(අ) 1995 වර්ෂයේ සිට අඛණ්ඩව වැඩිවෙමින් පැවතෙන හිමිකම් නොපාන ලද මරණ ප්‍රතිලාභ රු. 14,452,258 ක් සහ 2001 වර්ෂයේ සිට පැවත එන රඳවාගත් ප්‍රතිලාභ රු. 14,864,679 ක් වශයෙන් එකතුව රු. 29,316,937 ක් සමාලෝචිත වර්ෂයේ දෙසැම්බර් 31 දින වනවිටත් අදාළ සාමාජිකයන් හඳුනාගෙන නිරවුල් කිරීමට කටයුතු කර නොතිබුණි.	සාමාජිකයින්ගේ මරණයෙන් පසු එකී සාමාජිකයාගේ ප්‍රතිලාභ සඳහා හිමිකම්ලාභීන් කීපදෙනෙක් සිටින අවස්ථා වල එකී හිමිකම්ලාභීන් සියළුදෙනාම එකවර ඉදිරිපත් නොවීම සහ ඇතැම් අය ප්‍රමාණවත් තොරතුරු ඉදිරිපත් නොකිරීම නිසා ඔවුන්ගේ කොටස්, මණ්ඩල ගිණුමේ රඳවාගෙන ලේඛන ඉදිරිපත් කර ඇති අයගේ හිමිකම් කොටස් පමණක් ගෙවීම් කිරීමට කටයුතු කිරීම වර්තමානයේ අනුගමනය කරනු ලබන ක්‍රියාමාර්ග වේ.	නිරවුල් නොකර පවතින හිමිකම් නොපාන මරණ ප්‍රතිලාභ, රඳවාගත් ප්‍රතිලාභ හා ඉල්ලුම් නොකළ ප්‍රතිලාභ වෙන්ව හඳුනාගෙන නිරවුල් කිරීමට සුදුසු වැඩපිළිවෙලක් සකස් කිරීම කළමනාකරණයේ වගකීම වේ.

3.2 මෙහෙයුම් අකාර්යක්ෂමතා

විගණන නිරීක්ෂණය	කළමනාකාරිත්වයේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
(අ) මණ්ඩලයේ ආයෝජන ප්‍රතිපත්ති ප්‍රකාශනයේ 4 වන පරිච්ඡේදය මගින් මණ්ඩලයේ ආයෝජන කළඹ හැසිරවීමේ දී ආදායම උපරිම වන ලෙසත් අවදානම අවමවන ලෙසත් ආයෝජනයන් සිදු කළයුතු සංයුතිය පිළිබඳව විස්තර දක්වා තිබේ. ඒ අනුව, රජයේ සුරැකුම්පත් වල සියයට 87 ක්, වෙනත් ස්ථාවර ආදායම් සුරැකුම්පත්වල (උපරිමය) සියයට 5 ක්, කෙටි කාලීන ප්‍රතිඵලදී ගැනුම්වල සියයට	ප්‍රාථමික වෙළඳපොලෙන් ලංසු ප්‍රතික්ෂේප වූ අවස්ථාවලදී හා බැඳුම්කර වෙන්දේසියක් නොපැවැත්වෙන අවස්ථාවන්හිදී අරමුදල් ආයෝජනය කිරීමට ඇති එකම විකල්පය වූයේ රජයේ බැංකු 3 හි ස්ථාවර තැන්පතු වල ආයෝජනය කිරීමයි. එසේ නමුත් රජයේ බැංකු වල ස්ථාවර තැන්පතු වල	මණ්ඩලයේ පවතින ආයෝජන ප්‍රතිපත්තිය අනුව කටයුතු කිරීම හෝ වර්තමාන වෙළෙඳපොල හැසිරීම්වලට අනුකූල වන ලෙස පවතින ආයෝජන ප්‍රතිපත්තිය සකස් කර ගැනීම සිදුකළ යුතුය.

2 ක් සහ කොටස් ආයෝජනවල (උපරිමය) සියයට 6 ක් වශයෙන් සීමාවන් නිර්ණය කර තිබූ අතර ස්ථාවර තැන්පතු වල කරනු ලබන ආයෝජන, ආයෝජන ප්‍රතිපත්තියේ සියයට 5 කොටසින් පරිබාහිරව සැලකීමට පසුව තීරණය කර තිබුණි. එසේ වුවද 2017 හා 2018 වර්ෂයන්හි සමස්ත ආයෝජන කළඹෙන් පිළිවෙලින් සියයට 79 ක් හා සියයට 75 ක් වශයෙන් පැවති රජයේ සුරැකුම්පත්වල ආයෝජනය 2019 වර්ෂයේ දී සියයට 78 ක් වී තිබුණු අතර එය ආයෝජන ප්‍රතිපත්ති ප්‍රකාශනය අනුව තිබිය යුතු සීමාව වූ සියයට 87 ට වඩා සියයට 9 ක අඩුවීමක් බව නිරීක්ෂණය විය.

ආයෝජනය කරනු ලබන්නේ අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩලය මගින් පූර්ව අනුමත කරන ලද ආයෝජනය සීමාවන් යටතේය. 2017 වසරේ දී 79% ක් වූ ප්‍රතිශතය 2018 දී 75% වුවත් 2019 වසරේ දී 78% දක්වා ඉහළගොස් ඇත. තවද 18.06.2020 දිනට එය 81.0% දක්වා ඉහළගොස් ඇත.

(ආ) මණ්ඩලය රජයේ සුරැකුම්පත්වල අරමුදල් ආයෝජනය කරන ප්‍රධාන පෙලේ ආයතනයක් වුවද සුරැකුම්පත් වෙන්දේසිවලදී සෘජුවම මිල ගණන් ඉදිරිපත් කිරීමේ පහසුකම (Direct Bidding Facility) ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව වෙතින් මණ්ඩලය වෙත ලබාගැනීමට 2019 දෙසැම්බර් 31 දින වනවිටත් නොහැකි වී තිබුණි.

Direct Bidding Facility ලබා ගැනීමට අවශ්‍ය පරිසරය සකසා ගැනීම සඳහා කටයුතු කරමින් පවතී. ආයෝජන අංශය පුළුල් කිරීම සඳහා අවශ්‍ය කාර්ය මණ්ඩලය බඳවා ගැනීමට අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩල අනුමැතිය ලැබී ඇති අතර, වැඩිදුර අනුමැතිය සඳහා කළමනාකරණ සේවා දෙපාර්තමේන්තුවට යොමුකර ඇත. නමුත් මේ දක්වා අවශ්‍යතාවයට ගැලපෙන පරිදි අනුමැතිය ලබාදී නොමැත.

රජයේ සුරැකුම්පත් වෙන්දේසිවලදී සෘජුවම මිල ගණන් ඉදිරිපත් කිරීමේ පහසුකම මණ්ඩලය විසින් ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව වෙතින් අත්කර ගැනීමට කටයුතු කිරීම මගින් මණ්ඩලයට වැඩි ප්‍රතිලාභ ලබා ගැනීමට කටයුතු කළ යුතු වේ

3.3 ප්‍රසම්පාදන කළමනාකරණය

විගණන නිරීක්ෂණය	කළමනාකාරිත්වයේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
<p>2019 වර්ෂය සඳහා නිල ඇඳුම් සාරිය ලෙස මිලදී ගත් සිල්ක් වර්ගයේ සාරි 4 බැගින් නිලධාරිනියන් වෙත බෙදා දීමෙන් පසුව ලිස්සන සුළු බැවින් ඇඳීමට අපහසු වීම, ඉතා දුහුල් බැවින් වැසි දිනවල ඇඳීමේදී සිදුවන අපහසුතා, ආයකටු ගසන තැන්වල සිදුරු සැදීම වැනි හේතු සඳහන් කරමින් ඒවා ඇඳීම ප්‍රතික්ෂේප කළ බැවින් එක් නිලධාරිනියකගෙන් සාරි 2 බැගින් ආපසු</p>	<p>මෙය සාරි 2 ක හුවමාරුවක් පමණක් වූ අතර, අමතර වියදමක් මණ්ඩලය විසින් දරා නොමැත.</p>	<p>නිල ඇඳුම් තෝරා ගැනීමේ දී අවශ්‍යතාව අනුව පූර්ව නිශ්චය කරන ලද පිරිවිතර අනුව ඒවා තෝරා ගැනීමට කටයුතු කළ යුතු අතර වියදම් දැරීමේ දී ඉන් අපේක්ෂිත අරමුණ ඉටුවන බව තහවුරු කරගත යුතුය.</p>

ලබාගෙන මිලදීගත් ආයතනයටම ලබා දී ඒ වෙනුවට කොටින් වර්ගයේ සාරි 2 බැගින් පෙර මිලටම හුවමාරු කරගෙන තිබුණි. එහිදී හුවමාරු කරගත් කොටින් වර්ගයේ සාරිය තත්ත්ව පරීක්ෂණයට ලක් කර නොතිබූ අතර තාක්ෂණික පිරිවිතර සමග ගැලපීමෙන් තොරව ලබාගෙන තිබුණි. 2019 වර්ෂය වෙනුවෙන් දෙවනුව ලබාගත් සාරි 2019 ජූලි 01 දින නිකුත් කර තිබූ අතර 2019 අගෝස්තු 01 දින සිට එකී නිල ඇඳුමෙන් සැරසී සේවයට වාර්තා කල යුතු බව දන්වා තිබුණි. ඒ අනුව 2019 වර්ෂය සඳහා කාන්තා නිල ඇඳුම් වෙනුවෙන් රු. 5,093,000 ක් වැය කර තිබුණද නිලධාරිනියන් නිල ඇඳුම් වර්ෂය පුරාම භාවිතා කර නොතිබූ බැවින් එම වියදම මගින් අපේක්ෂිත අරමුණ ඉටු වී නොතිබූ බව නිරීක්ෂණය විය.